Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Вереміївського будинку-інтернату для громадян похилого віку
та осіб з інвалідністю

12.03.2026

місто Хмельницький, 2026 рік

І. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19[1] Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 12.03.2026 групою національного превентивного механізму (далі – група НПМ) здійснено відвідування Вереміївського будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю (далі – заклад, будинок-інтернат).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Шейгец Оксана Миронівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Халікова Анастасія Ігіталіївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Осередчук Ольга Михайлівна, представник громадської організації (регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Хмельницькій області);

Касянюк Алла Анатоліївна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Заклад знаходиться за адресою: вул. Шкільна, буд. 2, с. Вереміївка, Хмельницький р-н, Хмельницька обл., 31014

Керівник будинку-інтернату – **Побережна Світлана Олексіївна**.

Відповідно до Статуту, затвердженого розпорядженням голови Хмельницької обласної ради від 16.07.2021 № 156/2021-0 (далі – Статут), будинок-інтернат є стаціонарним інтернатним закладом соціального захисту, що утворюється для цілодобового проживання (перебування) та догляду за громадянами похилого віку та особами, які за станом здоров’я потребують стороннього догляду, соціально-побутового, медичного обслуговування, соціальних послуг і комплексу реабілітаційних заходів (далі – підопічні).

Заклад внесений до реєстру надавачів соціальних послуг (від 20.06.2023 за №40000000002300378922 45), а саме: догляд стаціонарний, який передбачає послуги із створення умов для проживання; створення умов для проживання; забезпечення харчуванням, твердим, м’яким інвентарем; допомога у самообслуговуванні (дотримання особистої гігієни, рухового режиму, прийом ліків, годування); спостереження за станом здоров’я, організація надання реабілітаційних та медичних послуг; допомога у забезпеченні технічними засобами реабілітації, навчання навичкам користування ними; навчання навичкам самообслуговування; організація розпорядку дня, у тому числі денної зайнятості, дозвілля.

Штатна чисельність працівників будинку-інтернату становить 35,75 штатних одиниць, з них: медичного персоналу – 3 шт. од. (сестра медична старша I категорії – 1 шт. од., сестра медична без категорії – 2 шт. од.); сестра-господиня – 1 шт. од.; молодший медичний персонал – 8,5 шт. од.

Станом на день відвідування у закладі наявні вакантні посади: завідувач стаціонарного відділення – 1 шт. од.; сестра медична (медичний брат) без категорії – 1 шт. од.; молодша сестра медична (медичний брат), санітарка-прибиральниця – 0,5 шт. од.; молодша сестра медична (медичний брат), санітарка-роздавальниця – 0,5 шт. од.

За результатами аналізу посадових інструкцій (функціональних обов'язків) медичного персоналу встановлено, що до посадових інструкцій лікаря та інших медичних працівників включено положення щодо заборони катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання відповідно до статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

У 2025 році фінансування закладу становило 10 999,34 тис. грн, у 2026 році – 11 327,8 тис. грн.

Витрати на харчування у розрахунку на одну особу на добу станом на день відвідування становлять 168,26 грн, витрати на медикаменти – 6,40 грн.

Територія будинку-інтернату огороджена та облаштована місцями для відпочинку підопічних (фото 1).

Підопічні проживають в одноповерховій житловій будівлі, у якій також розміщені медичний кабінет та їдальня. Коридори будинку-інтернату обладнані функціональними поручнями. Адміністративні приміщення, харчоблок та складські приміщення розташовані в окремих будівлях на території закладу.

Заклад оснащений системами водопостачання та пожежної сигналізації, забезпечений належної якості первинними засобами пожежогасіння (вогнегасниками). Вікна будинку-інтернату не заґратовані. Наявні схеми евакуації підопічних і персоналу із закладу у разі оголошення сигналу «Повітряна тривога».

Температурний режим у житлових кімнатах та інших приміщеннях відповідає встановленим нормам.

Будинок-інтернат розрахований на 55 осіб. Станом на день відвідування у закладі перебувало 55 підопічних, з них: 30 жінок та 25 чоловіків; 23 особи з установленими групами інвалідності; 15 внутрішньо переміщених осіб з районів активних бойових дій; 25 ліжкохворих підопічних.

За віковими категоріями підопічні розподіляються таким чином: до 35 років – 1 особа, від 35 до 60 років – 8 осіб, від 60 до 70 років – 11 осіб, від 70 до 90 років – 33 особи, від 90 років – 2 особи.

Підопічні проживають у житлових кімнатах по дві – п’ять осіб з урахуванням стану їхнього здоров’я. У частині житлових кімнат встановлено телевізори.

У 2024 році в будинку-інтернаті померло 10 підопічних, у 2025 році – 23 підопічні (основна причина смерті – серцева недостатність). Станом на день відвідування у 2026 році померло 2 підопічних (причина смерті – хронічне обструктивне захворювання легень).

Наказом Міністерства охорони здоров’я України від 02.04.2022 № 564 заклад включено до Переліку здобувачів ліцензій, за заявами яких прийнято рішення про отримання ліцензій на провадження господарської діяльності з медичної практики. Рішенням ліцензійної комісії від 17.02.2022 № 662/22/М заклад отримав ліцензію на провадження медичної практики за спеціальностями: організація і управління охороною здоров’я, терапія, сестринська справа.

На виконання вимог пункту 4 розділу II Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах, затверджених наказом Міністерства охорони здоров’я України від 16.12.2003 № 584, у приміщенні, де зберігаються лікарські засоби, встановлено термометр і гігрометр для контролю температурного режиму та відносної вологості повітря, а також холодильне обладнання, призначене для зберігання лікарських засобів із дотриманням визначених температурних умов.

Медична документація у закладі ведеться відповідно до вимог наказу Міністерства охорони здоров’я України від 14.02.2012 № 110 «Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров’я незалежно від форми власності та підпорядкування» (далі – Інструкція № 110).

На виконання вимог наказу Міністерства охорони здоров’я України від 03.08.2020 № 1777 «Про затвердження Заходів та Засобів щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами» у закладі облаштовано окремі приміщення для ізоляції осіб з інфекційними захворюваннями з метою недопущення поширення інфекцій серед підопічних.

Молодший медичний персонал забезпечує догляд за ліжкохворими підопічними, зокрема надає допомогу у годуванні та здійсненні індивідуальних санітарно-гігієнічних процедур.

У закладі облаштовано зони для відпочинку підопічних та перегляду телевізійних програм.

У коридорі закладу на інформаційному стенді розміщено відомості про права та обов’язки підопічних, а також адреси і контактні дані посадових осіб, у тому числі Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, до яких підопічні та персонал можуть звернутися у разі порушення їхніх прав.

Відповідно до вимог пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом

Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198 (далі – Державний стандарт), абзацу другого підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 №185, та наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту» на території закладу облаштоване найпростіше укриття (фото 2).

Підопічні, які на момент відвідування перебували у будинку-інтернаті, були відкритими до спілкування та охоче спілкувалися з членами групи НПМ.

Під час відвідування групою НПМ проведено індивідуальні конфіденційні бесіди з 40 підопічними та 7 працівниками закладу.

Від підопічних надходили скарги, які переважно стосувалися питань забезпечення їхніх прав та належних умов проживання, якості харчування. Окрім того, деякі підопічні повідомляли про труднощі з можливістю вільно розпоряджатися власними коштами – отримувати їх у зручний час, використовувати за власним бажанням або зберігати особисто.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування будинку-інтернату групою НПМ здійснювалось 05.04.2022.

За результатами попереднього відвідування надано наступні рекомендації:

1. **Хмельницькій обласній державній адміністрації:**

1.1 Забезпечити належний контроль за діяльністю Вереміївського будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю з метою реалізації прав мешканців закладу та усунення порушень, виявлених під час відвідування;

1.2. Вжити заходів щодо розв’язання проблеми гарячого водопостачання будинку-інтернату.

2. **Вереміївському будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю забезпечити**:

2.1. Забезпечити належну організацію надання медичної допомоги підопічним будинку-інтернату.

2.2. Забезпечити належний догляд підопічних в будинку-інтернаті.

2.3. Забезпечити дотримання прав осіб з інвалідністю, вжити заходів для усунення перепон і бар’єрів, що перешкоджають доступності.

2.4. Вжити необхідних заходів до усунення інших недоліків і порушень, виявлених під час відвідування Вереміївського будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю.

Рекомендації, надані за результатом попереднього відвідування, не виконані.

ІІ. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

1. Медичний кабінет забезпечений лікарськими засобами для лікування соматичних захворювань. Водночас у медичній частині відсутні актуальні протоколи догоспітальної допомоги, затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 05.06.2019 № 1269 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги», що впливає на вчасне діагностування та подальшу якість надання необхідної допомоги підопічним у разі виникнення невідкладних станів.

2. У порушення наказу Міністерства охорони здоров'я України від 09.03.2022 № 441 «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах» у закладі відсутні окремі укладки невідкладної допомоги для більшості невідкладних станів, а також відсутні відповідні сформовані комплекти лікарських засобів для надання належної медичної допомоги.

3. Статтею 23 Закону України «Про лікарські засоби» передбачено, що неякісні лікарські засоби, включаючи ті, термін придатності яких закінчився, підлягають утилізації та знищенню. Водночас під час відвідування групою НПМ у медичному кабінеті закладу, а також в аптечці, яка зберігається в укритті, виявлені лікарські засоби, термін придатності яких минув (фото 3, 4).

4. Під час вибіркової перевірки медичних карток підопічних встановлено, що у підопічних не відбирається добровільна згода пацієнта на проведення діагностики, лікування та на проведення операцій та знеболення, форма якої передбачена у пункті 1.40 Інструкції № 110.

5. У порушення пункту 1 розділу VIII Державного стандарту, пункту 6 Типового положення про будинок-інтернат для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2020 № 772 (далі – Типове положення), пункту 2.3 розділу 2 Статуту у закладі неналежно здійснюється спостереження за станом здоров'я підопічних та не організовано надання їм медичної допомоги, у тому числі відповідно до призначень лікарів.

Так, закладі перебуває підопічна П., 1951 р.н., у якої наявні ознаки когнітивних порушень. З огляду на стан здоров'я, вона потребує обов'язкового огляду лікаря-психіатра з метою визначення подальшої тактики лікування та коригування медикаментозної терапії.

Під час перевірки медичної документації, зокрема листків лікарських призначень, встановлено факт прийому підопічною лікарського засобу «Азапін», що належить до групи антипсихотичних препаратів. Водночас у медичній карті підопічної відсутні будь-які призначення або рекомендації лікаря-психіатра щодо застосування зазначеного препарату.

Таким чином, медичний персонал закладу здійснює призначення та проведення медикаментозного лікування самостійно, без відповідного рішення профільного лікаря-психіатра, що є порушенням вимог щодо організації надання медичної допомоги.

Виявлено підопічну Ч., 1930 р. н., яка потребує консультації, огляду та відповідного лікування. Візуально спостерігається значне ураження очей (очі закислі, їх неможливо відкрити), що супроводжується вираженим больовим синдромом. За словами підопічної, біль у ділянці очей є постійним і спричиняє значний дискомфорт.

Підопічний Г., 1936 р.н., із числа внутрішньо переміщених осіб, потребує спеціалізованого медичного обстеження, а саме: огляду лікаря-отоларинголога, консультації лікаря-сурдолога, проведення аудіометричного дослідження (аудіограми) з подальшим вирішенням питання щодо необхідності та можливості забезпечення слуховим апаратом.

Виявлено підопічного Ф., 1956 р. н., із вираженим больовим синдромом. Медична допомога та знеболення підопічному надаються виключно медичним персоналом закладу. Відповідно до записів у Журналі маніпуляцій, знеболення здійснюється один раз на добу. Однак застосовані методи лікування та догляду не призводять до полегшення стану хворого. Підопічний потребує госпіталізації до лікувального закладу, ймовірно з подальшим наданням паліативної допомоги.

6. Відповідно до вимог Інструкції № 110 у закладі заведений «Журнал реєстрації амбулаторних пацієнтів» за встановленою формою № 074/о. Однак зазначений журнал фактично не ведеться. Натомість у закладі ведеться «Журнал обліку звернень за медичною допомогою» (далі – Журнал), який заповнюється медичною сестрою. У Журналі фіксуються звернення підопічних та лікарські засоби, що їм надаються (фото 5).

7. Під час вибіркової перевірки медичної документації підопічних встановлено, що у медичних картках підопічних останні записи лікарів-спеціалістів та лікаря загальної практики – сімейної медицини датовані 2025 роком. Водночас медичною сестрою закладу повідомлено про відвідування підопічних сімейним лікарем 26.02.2026, однак будь-які записи щодо проведених медичних оглядів, визначених діагнозів, призначеного лікування чи наданих рекомендацій у медичних картках підопічних не зафіксовані.

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 48 Конституції України).

8. У порушення пункту 5 Типового положення, пункту 2.2 розділу Статуту підопічних будинку-інтернаті не забезпечено раціональним харчуванням.

Зокрема, затверджене перспективне меню не в повному обсязі відповідає вимогам щодо формування раціону, який би давав можливість забезпечити

необхідну енергетичну цінність страв, оптимальне співвідношення основних харчових речовин, а також дотримання встановлених натуральних добових норм харчування, передбачених постановою Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 № 324 «Про затвердження натуральних добових норм харчування в інтернатних установах, навчальних та санаторних закладах сфери управління Міністерства соціальної політики».

Так, під час аналізу меню встановлено недостатнє включення до раціону сезонних фруктів, м'яса та риби, що може негативно впливати на забезпечення організму підопічних необхідними вітамінами, мікроелементами та повноцінними білками. Водночас у раціоні передбачено підвищене використання продуктів із високим вмістом тваринних жирів, зокрема сала та шкварок, обсяги споживання яких перевищують встановлені нормативні показники.

Зазначене свідчить про недотримання принципів раціонального та збалансованого харчування, що може створювати ризики для стану здоров'я підопічних і потребує приведення організації харчування у відповідність до вимог чинних нормативно-правових актів.

9. Під час відвідування встановлено, що підопічні зберігають продукти харчування у житлових кімнатах, зокрема в тумбочках та на підвіконнях. Така практика не відповідає вимогам санітарного законодавства щодо належних умов зберігання харчових продуктів, створює ризик їх псування, та сприяти виникненню антисанітарних умов у житлових приміщеннях.

У закладі наявний лише один холодильник, призначений для зберігання продуктів харчування підопічних. Під час його огляду встановлено, що частина продуктів, які зберігаються у зазначеному холодильному обладнанні, за зовнішніми ознаками та запахом потребує утилізації (фото 6).

Варто зазначити, що наявність лише одного холодильника є недостатньою для належного забезпечення потреб 55 підопічних та не гарантує дотримання встановлених санітарно-гігієнічних вимог щодо безпечного зберігання харчових продуктів

10**.** У ході відвідування закладу групою НПМ встановлено перенаселення в окремих кімнатах підопічних, що є порушенням норм житлової площі на особу та не відповідає вимогам Державних будівельних норм України В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення» (далі – ДБН В.2.2- 18:2007). Відповідно до підпункту 6.1.1.2 пункту 6.1. ДБН В.2.2.-18:2007 площі житлових кімнат у відділеннях для осіб, спроможних самостійно пересуватися, і для осіб з інвалідністю, що пересуваються на кріслах колісних приймаються з розрахунку не менше відповідно 8 м^2 і 10 м^2 на людину, але не менше 10 м^2 і 12 м^2 – в одномісних. (фото 7, 8, 9).

Так, площа однієї з житлових кімнат, а саме кімнати № 15, становить 22,7 м^2, у якій проживають 4 особи (кімната забезпечена чотирма ліжками). Із зазначених осіб двоє підопічних користуються кріслами колісними. Таким чином, житлова площа на одну особу становить 5,67 м^2.

У житловій кімнаті № 8, площа якої становить 20,9 м^2, проживають 4 особи, у зв'язку з чим забезпеченість житловою площею на одного підопічного становить 5,22 м^2.

11. Деякі житлові кімнати потребують проведення ремонту. Під час огляду приміщень закладу виявлено наявність плісняви на стінах, сліди підтікання покрівлі, а також пошкодження підлогового покриття у вигляді отворів та тріщин (фото 10, 11).

12. Встановлено, що наявні меблі у житлових кімнатах перебувають у незадовільному технічному стані та потребують ремонту або заміни. Зокрема, тумбочки є пошкодженими, окремі шухляди у шафах зламані та фактично не функціонують, при цьому вони забиті цвяхами, що унеможливлює їх використання за призначенням (фото 12, 13, 14, 15).

13. У порушення частини другої статті 14 Закону України «Про систему громадського здоров'я» виявлено порушення права підопічних на належні санітарно-гігієнічні умови проживання. Так, у ході огляду житлових кімнат групою НПМ виявлено значну кількість тарганів. Факт наявності комах зафіксовано безпосередньо у житлових приміщеннях підопічних (фото 16).

Крім того, під час конфіденційного спілкування підопічні повідомили про наявність у приміщеннях закладу гризунів (мишей), яких, за їх словами, вони періодично спостерігають у житлових кімнатах.

Виявлені обставини свідчать про неналежну організацію та забезпечення адміністрацією закладу санітарно-гігієнічного стану житлових приміщень, що може створювати реальну загрозу життю та здоров'ю підопічних, зокрема у зв'язку з ризиком виникнення та поширення інфекційних і паразитарних захворювань.

Також встановлено, що санітарно-дезінфекційні заходи у приміщеннях закладу відповідно до договору про надання послуг від 12.05.2025 проводилися востаннє у 2025 році, що свідчить про їх несистемність та недостатність.

14. Під час огляду житлових кімнат встановлено, що в тумбочках підопічних відсутні індивідуальні засоби особистої гігієни, зокрема зубні щітки та зубна паста. Водночас зазначені засоби зберігаються у банному приміщенні, що може свідчити про відсутність умов для їх щоденного індивідуального використання підопічними (фото 17). Натомість, підопічні зберігають у тумбочках продукти харчування, що створює ризик для псування продуктів та може призводить до виникнення антисанітарних умов у житлових приміщеннях (фото 18).

15. У закладі не забезпечено належної організації питного режиму підопічних. Під час відвідування групою НПМ підопічні перебували як у житлових кімнатах, так і на території закладу. Водночас у житлових кімнатах були відсутні ємності з питною водою та індивідуальний посуд для її вживання.

У коридорі закладу встановлено два бутлі з питною водою, біля яких знаходилося лише по одній кружці. Така організація питного режиму може свідчити про спільне користування посудом усіма підопічними, що не відповідає санітарно-гігієнічним вимогам та створює ризики поширення інфекційних захворювань (фото 19).

16. В санітарно-гігієнічних приміщеннях закладу, розрахованому на 55 підопічних, відсутні засоби гігієни (мило, паперові рушники або сушарки для рук, туалетний папір) (фото 20).

17. Приміщення харчоблоку не обладнано припливно-витяжною системою вентилювання тому, двері харчоблоку залишаються відчиненими, що створює періодичне накопичення комах на кухні (фото 21).

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

18. В житлових кімнатах ліжкових хворих підопічних облаштовані кнопки виклику персоналу закладу. Утім, в порушення вимог пункту 35 Типового положення, підпункту 3.2.1 пункту 3.2. ДБН В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення» контрольні виклики персоналу, які здійснені групою НПМ, сигнальні повідомлення молодшим медичним персоналом залишені без відповідного реагування.

19. У порушення вимог пункту 9 Положення про індивідуальну програму реабілітації особи з інвалідністю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2025 № 1021, індивідуальні програми реабілітації (далі — ІПР) не погоджені з особами з інвалідністю, оскільки в ІПР відсутні особистий підпис та дата ознайомлення особи з інвалідністю (або її законного представника) з програмою

20. Відповідно до Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» держава гарантує особам з інвалідністю право на забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації. Одним із ключових етапів реалізації зазначеного права є своєчасне проведення експертного оцінювання повсякденного функціонування особи, встановлення або перегляд групи інвалідності, а також визначення потреби у відповідних засобах реабілітації.

Під час ознайомлення з індивідуальною програмою реабілітації (ІПР) підопічної О., 1956 р.н., якій встановлено ІІ групу інвалідності з дитинства, встановлено, що датою контролю за виконанням ІПР визначено червень 2025 року. Водночас станом на день відвідування переогляд підопічної не проведено (фото 22, 23).

Крім того, в ІПР відсутні потреби підопічної у технічних та інших засобах реабілітації, незважаючи на те, що вона самостійно не пересувається та фактично переміщується територією закладу на колінах.

Виявлені обставини свідчать про неналежне забезпечення реалізації права підопічної на своєчасний перегляд ІПР та визначення її фактичної потреби у технічних засобах реабілітації. Така ситуація може призводити до

погіршення стану здоров'я, обмеження мобільності та порушення гарантованих законодавством прав особи з інвалідністю, у зв'язку з чим потребує невідкладного реагування.

21. У порушення вимог підпункту 11.6 пункту 11 ДБН В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» санітарно-гігієнічні приміщення закладу не пристосовані для користування особами з інвалідністю та іншими маломобільними групами населення, зокрема особами, які пересуваються за допомогою крісел колісних. Зокрема, наявний поріг значної висоти унеможливлює безпечний та безперешкодний доступ до зазначених приміщень, а розміщення додаткових меблів біля входу створює фізичні перешкоди для самостійного потрапляння підопічних до санвузла без сторонньої допомоги.

Порушення права володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю (стаття 1 Протоколу 1 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 41 Конституції України).

22. Відповідно до пунктів 38, 39 Типового положення, заклад у разі потреби та за заявою підопічного приймає на зберігання грошові кошти, коштовності та цінні папери підопічних (далі – цінні речі), про що складається акт-опис приймання.

Цінні речі підлягають зберіганню у сейфах, а їх облік здійснюється матеріально відповідальною особою. Видача цінних речей підопічному проводиться на його першу вимогу на підставі поданої заяви, про що також складається відповідний акт-опис. Крім того, заклад зобов'язаний сприяти підопічним в отриманні пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) та державної соціальної допомоги, що виплачуються відповідно до законодавства. У разі доставки пенсій та державної соціальної допомоги працівниками національного оператора поштового зв'язку, будинок-інтернат повинен забезпечити належні умови для їх виплати підопічним в окремому приміщенні закладу у присутності відповідальних представників.

Водночас під час проведення конфіденційного спілкування з підопічними встановлено, що вони фактично позбавлені можливості самостійно розпоряджатися належними їм пенсійними коштами. Адміністрація закладу повідомила, що грошові кошти та банківські картки підопічних зберігаються у сейфі закладу. Однак підтверджувальні документи, зокрема письмові заяви підопічних про надання згоди на зберігання їхніх коштів адміністрацією, групі НПМ не надано, а в особових справах мешканців такі документи відсутні.

Крім того, під час перевірки фактичної наявності грошових коштів підопічних, переданих на зберігання, встановлено їх відсутність у закладі.

За поясненнями матеріально відповідальної особи – сестри медичної (брата медичного) І категорії Мошуренко Оксани Миколаївни, з метою запобігання можливим випадкам крадіжок зазначені кошти зберігаються за місцем її проживання.

Також у закладі відсутні акти або інші документи комісійного характеру, які б підтверджували здійснення належного контролю за своєчасністю виплати пенсійних коштів підопічним та порядком їх використання.

Виявлені обставини свідчать про неналежну організацію обліку, зберігання та контролю за використанням пенсійних коштів підопічних, що створює ризики порушення їх майнових прав, можливих зловживань та втрати грошових коштів.

Право на вільний розвиток своєї особистості (стаття 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 23 Конституції України).

23. Варто зауважити, що особи, які перебувають в будинку-інтернаті, живуть життям, яке можна характеризувати як життя бездіяльності, нудьги та ізоляції. Група НПМ відмітила повну відсутність денної зайнятості мешканців, які не мають можливості для соціальної інтеграції та індивідуального розвитку.

За наявності у штаті закладу організатора культурно-дозвіллєвої діяльності, до обов'язків якого входить організація дозвілля та залучення людей до суспільно-корисних справ та заходів, в яких мешканці можуть брати активну або опосередковану участь, у підопічних будинку-інтернату немає ніякого дозвілля та відсутня будь-яка зайнятість. Дана інформація була також підтверджена під час конфіденційного спілкування з підопічними.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Хмельницькій обласній військовій адміністрації забезпечити:

вжиття заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності Вереміївського будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю;

дієвий контроль за дотриманням прав підопічних у підпорядкованому інтернатному закладі шляхом проведення систематичних та позапланових перевірок;

належне фінансування заходів з приведення будівель інтернатної установи у відповідність до вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд»;

належне фінансування заходів з метою обладнання харчоблоку закладу припливно-витяжною вентиляційною системою.

Вереміївському будинку-інтернату для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю забезпечити:

медичний кабінет актуальними уніфікованими клінічними протоколами догоспітальної допомоги відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я

України від 05.09.2019 № 1269 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомогита організувати їх практичне застосування медичним персоналом;

укомплектування закладу укладками невідкладної медичної допомоги та сформувати необхідні набори лікарських засобів для надання допомоги при невідкладних станах;

проведення інвентаризації лікарських засобів, вилучити препарати з простроченим терміном придатності та забезпечити їх утилізацію у встановленому законодавством порядку;

оформлення добровільної інформованої згоди підопічних на проведення діагностики, лікування, оперативних втручань та знеболення відповідно до вимог чинних нормативно-правових актів;

системне медичне спостереження за станом здоров'я підопічних, забезпечити виконання лікарських призначень виключно на підставі консультацій профільних спеціалістів, організувати проведення необхідних оглядів та госпіталізацій;

ведення «Журналу реєстрації амбулаторних пацієнтів» за формою № 074/о відповідно до вимог Інструкції № 110;

належне ведення медичної документації, своєчасне внесення записів лікарями про результати оглядів, встановлені діагнози та надані рекомендації.

приведення організації харчування підопічних у відповідність до встановлених натуральних норм, забезпечити збалансованість раціону за енергетичною цінністю та основними харчовими речовинами;

належні умови для безпечного зберігання продуктів харчування підопічних, збільшити кількість холодильного обладнання та здійснювати регулярний контроль за якістю продуктів;

усунення перенаселення житлових кімнат та забезпечити дотримання встановлених державними будівельними нормами вимог щодо житлової площі на одну особу;

проведення поточного ремонту житлових приміщень, усунути причини утворення плісняви, протікання покрівлі та пошкодження підлогового покриття;

проведення ремонту або заміну пошкоджених меблів та створити належні матеріально-побутові умови проживання підопічних;

організацію системного проведення дезінсекційних та дератизаційних заходів з метою приведення санітарно-гігієнічного стану приміщень у відповідність до вимог законодавства;

підопічних індивідуальними засобами особистої гігієни та створити умови для їх щоденного самостійного використання;

організацію питного режиму, забезпечити доступ підопічних до достатньої кількості безпечної питної води та індивідуального посуду;

оснащення санітарно-гігієнічних приміщень необхідними засобами гігієни;

обладнання харчоблоку припливно-витяжною вентиляційною системою та забезпечити дотримання санітарних вимог під час приготування їжі.

належне функціонування системи виклику персоналу та невідкладне реагування працівників на сигнали підопічних;

належне оформлення індивідуальних програм реабілітації осіб з інвалідністю, у тому числі їх підписання підопічними або законними представниками;

організацію своєчасного проведення переоглядів осіб з інвалідністю, актуалізацію ІПР та забезпечення підопічних необхідними технічними засобами реабілітації;

належний облік, зберігання та використання грошових коштів підопічних відповідно до вимог законодавства, припинити практику їх зберігання поза межами закладу та забезпечити контроль за своєчасною виплатою пенсій;

щоденну зайнятість підопічних, забезпечити проведення культурно-дозвіллєвих, реабілітаційних та соціально-адаптаційних заходів з метою їх соціальної інтеграції та розвитку.

Додаток: фотоматеріали на 5 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ,
головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини **Оксана ШЕЙГЕЦ**

Фотоматеріали

фото 1

фото 2

Фото 3

фото 4

Фото 5

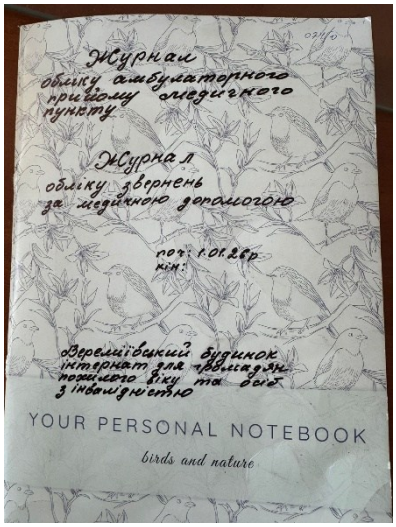

фото 6

фото 7

фото 8

фото 9

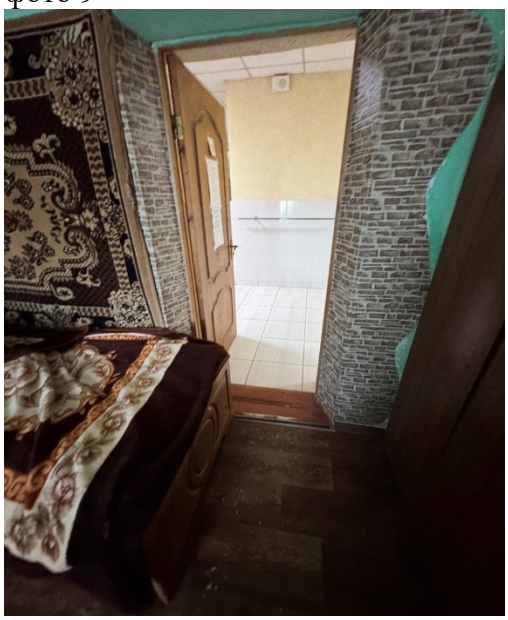

фото 10

Фото 11

фото 12

фото 13

фото 14

фото 15

фото 16

Фото 17

фото 18

Фото 19

фото 20

Фото 21

Фото 22

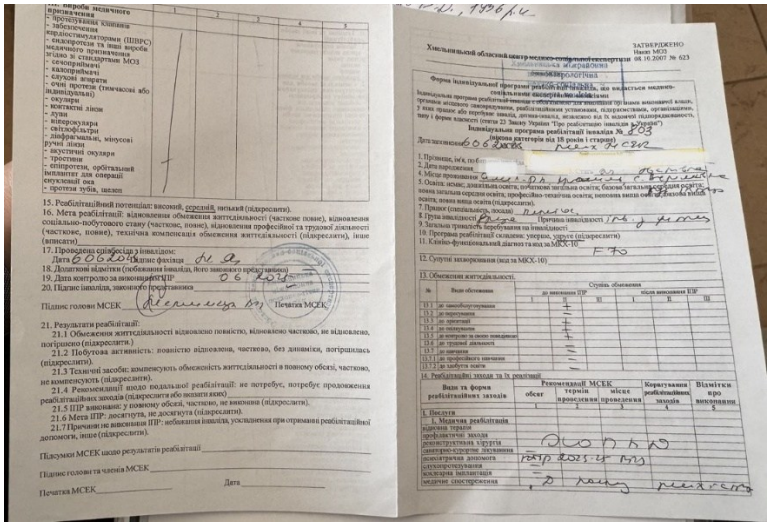
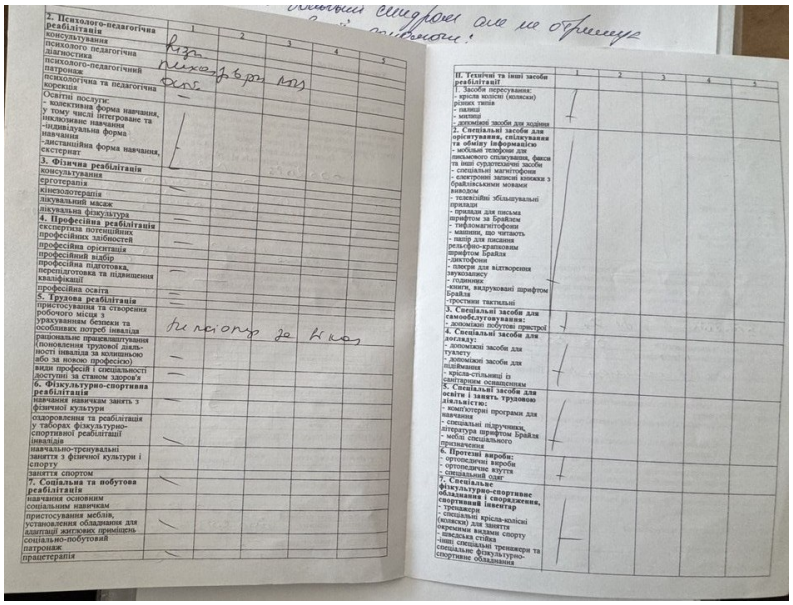
Фото 23